

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพและปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเรื่องตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ทำการสอนวิชาสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ทุกคน จำนวน 179 คน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 66 โรงเรียน โดยแบ่งโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนได้ 4 ขนาดคือ โรงเรียนขนาดเล็ก 20 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 30 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 11 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 5 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ขั้นตอน

- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นการสำรวจรายการ
- ตอนที่ 2 สภาพการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนเป็นแบบสำรวจรายการ
- ตอนที่ 3 ปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนเป็นการสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ของลิเคอท
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนเป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด (open ended)

วิธีสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4
2. ศึกษารายงานการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน จากหนังสือ เอกสาร วารสาร วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งข้อคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์ในการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน
3. สร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมงานที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 3.1 ด้านจุดประสงค์ของหลักสูตรวิชาสุขศึกษา
 - 3.2 ด้านเนื้อหาวิชาตามหลักสูตร
 - 3.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
 - 3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
 - 3.5 ด้านการวัดผลประเมินผลวิชาสุขศึกษา
 - 3.6 ด้านปัญหาทั่ว ๆ ไปที่มีผลกระทบต่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
4. นำแบบสอบถามมาให้อาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
5. ตรวจสอบหาความตรงของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
6. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลองใช้
7. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนในการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงอธิบดี กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. อธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการออกหนังสือทำถึงครูใหญ่ หรือ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อแจ้งอนุญาตให้เก็บข้อมูลครั้งนี้

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองส่วนหนึ่งและดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์อีกส่วนหนึ่ง ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ทุกโรงเรียน จำนวน 66 โรงเรียน ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2540 ถึงวันที่ 5 มีนาคม 2540 ได้รับกลับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับใช้ในการวิเคราะห์จำนวน 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.70 แยกเป็นแบบสอบถามจากโรงเรียนมัธยมขนาดเล็ก 37 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20.67 จากโรงเรียนมัธยมขนาดกลาง 65 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 36.31 โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ 48 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 26.81 และโรงเรียนมัธยมขนาดใหญ่พิเศษ 29 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 16.20

4. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทั้งหมดมาลงรหัสและตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลมาบันทึกลงในแบบลงรหัส (coding form)

5. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 4 มาบันทึกลงในจานแม่เหล็ก(diskette) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ซึ่งถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และสภาพการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน มาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียน โดยกำหนดค่าคะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) นำมาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน โดยแยกสรุปรวมของปัญหาแต่ละด้าน แล้วทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าเฉลี่ย โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดค่าคะแนนมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) ดังนี้ คือ

ระดับของปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษา	คะแนน
ปัญหามากที่สุด	4
ปัญหามาก	3
ปัญหาน้อย	2
ปัญหาน้อยที่สุด	1

2.2 นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อ และสรุปรวมในแต่ละส่วน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยส่วนรวม ดังนี้

3.50 - 4.49 หมายถึง มีปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษา มากที่สุด

2.50 - 3.49 หมายถึง มีปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษา มาก

1.50 - 2.49 หมายถึง มีปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษา น้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง มีปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษา น้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ด้วยค่า เอฟ (F-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของค่าเฉลี่ยของปัญหาการเรียนการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนตามตัวแปรขนาดของโรงเรียน ถ้าการทดสอบพบว่าค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบระหว่างคู่ด้วยการทดสอบค่าเอฟ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffé test)

4. แบบสอบถามตอนที่ 4 เกี่ยวกับการเพิ่มเติมปัญหาและข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนสุขศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4 ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open ended) สำหรับคำถามส่วนนี้นำมาอภิปรายผล เพื่อจะได้ทราบปัญหาจากการเรียนการสอนเพิ่มเติม และเป็นข้อเสนอแนะอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการวิจัย

5. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์หามาเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

6. สรุปสภาพและปัญหาในการเรียนการสอนสุขศึกษา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้วยค่าเอฟ (F-test) ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส พี ซี พลัส (SPSSPC/+ Statistical Package for the Social Science Computer) ของศูนย์คอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย